

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 582/2005

Αρ. πρωτ. 987/4899/2005

Του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Γ' Τμήματος

Συνεδρίαση 13/12/ 2005

Σύνθεση

Πρόεδρος : Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Π. Κισσούδης, Ν. Μαυρίκας, Ι. Τρίαντος,
Α. Καραγιάννης, Η. Δροσογιάννης,
Ι. Διονυσόπουλος, Α. Χαρλαύτης,
Α. Ροδοκάλη, Νομικοί Σύμβουλοι

Εισηγήτρια : Αφροδίτη Κουτούκη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ. Ερωτήματος : Αρ. πρωτ. 31546/1437/3-8-2005 της Γενικής
Διεύθυνσης Επικοινωνιών – Δ/ση Διαχείρισης και Ελέγχου Φάσματος
Ραδιοσυχνοτήτων – ΥΠΜΕ

Περίληψη Ερωτήματος : Εάν η διοίκηση μπορεί να χορηγήσει στο
ραδιοφωνικό σταθμό Radio Libero αντίγραφα όλων ή μέρους των μελετών
«απόδοσης συχνοτήτων στους ραδιοφωνικούς σταθμούς FM του ν.
Θεσ/νίκης», «περιβαλλοντικών επιπτώσεων» και «μη ιοντίζουσας
ακτινοβολίας του ραδιοηλεκτροπτικού πάρκου ν. Θεσ/νίκης», που εκπονήθηκαν
από το Αριστοτέλειο Πολυτεχνείο και Πανεπιστήμιο Θεσνίκης (Εργαστήριο
Ραδιοεπικοινωνιών), καθώς και από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών,
αντιστοίχως, όπως, επίσης, αντίγραφα των εγγράφων (εισηγήσεις
επιστημόνων, υπηρεσιακών παραγόντων κ.λ.π.) που οδήγησαν στην έκδοση
της κ.υ.α. 17171/799/29-3-2005 των Υπουργών Μεταφορών και
Επικοινωνιών και Επικρατείας.

4

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Γ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I. Με την υπ' αριθμ.4044/2001 απόφαση του ΣτΕ (Δ' Τμήμα) ακυρώθηκε η υπ' αριθμ. 87072/6-2-96 κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) των Υπουργών Τύπου και Μ.Μ.Ε. και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τον καθορισμό του χάρτη ραδιοφωνικών συχνοτήτων του νομού Θεσ/νίκης, γιατί κρίθηκε ότι αυτή δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

Κατόπιν αυτού ο ΥπΜΕ συνήψε τις από 30/10/2002 και 5/11/2002 συμβάσεις με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης αφενός και το Εθνικό Αστεροσκοπείο αφετέρου για την εκπόνηση ερευνητικού έργου με θέμα «μελέτη μη ιοντίζουσας ακτινοβολίας για το ραδιοτηλεοπτικό πάρκο ν. Θεσ/νίκης και «μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ραδιοτηλεοπτικού πάρκου Θεσ/νίκης», αντιστοίχως , συγκρότησε δε ομάδα εργασίας για τον έλεγχο και επανασχεδιασμό του Χάρτη συχνοτήτων της Θεσ/νίκης. Ακολούθως, εκδόθηκε νέος χάρτης συχνοτήτων ραδιοφωνίας του ν. Θεσ/νίκης με την υπ' αριθμ. 17171/799/29-3-2005 κ.υ.α. η οποία λαμβάνοντας υπόψη της, μεταξύ των άλλων, τις προαναφερθείσες μελέτες, εκχώρησε τις συχνότητες ραδιοφωνίας για το ν. Θεσ/νίκης προκρίνοντας ως μοναδικό ειδικό χώρο για την υποχρεωτική τοποθέτηση πομπών, κεραιών και άλλων συναφών εγκαταστάσεων των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών τη θέση Χορτιάτης. Σημειωτέον ότι με το νέο χάρτη συχνοτήτων προέκυψε ως μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός των ραδιοφωνικών σταθμών ίσος με 25, ενώ με την προηγούμενη (ακυρωθείσα) κ.υ.α. ο αριθμός των ραδιοφωνικών σταθμών προβλεπόταν ίσος με 27.

Ο ραδιοφωνικός σταθμός Radio Libero με αίτησή του στην υπηρεσία και επικαλούμενος ιδιαίτερο έννομο συμφέρον ως σταθμός που διεκδικεί τη χορήγηση μιας εκ των καθορισμένων συχνοτήτων ζητά τη χορήγηση των ως άνω μελετών καθώς «και όλο το σκεπτικό της απόφασης και τις εισηγήσεις των ειδικών επιστημόνων-υπηρεσιακών παραγόντων και της ειδικής ομάδας εργασίας, εάν τέτοια συνεστήθη, επί τη βάσει των οποίων εξεδόθη η προαναφερόμενη Κ.Υ.Α.».

II. Στις διατάξεις των παραγράφων 1,2,3 εδ. (1) και 5 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» ορίζονται, αντιστοίχως, τα εξής : «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το

δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.....

4.

5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας».

Περαιτέρω, στην οδηγία 2003/98/EK από 17/11/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα», ορίζεται ότι «η δημοσιοποίηση όλων των εγγράφων τα οποία είναι κατά κανόνα διαθέσιμα και τα οποία έχει στην κατοχή του ο δημόσιος τομέας ... αποτελεί θεμελιώδες μέσο διεύρυνσης του δικαιώματος στη γνώση, που συνιστά θεμελιώδη αρχή της δημοκρατίας ...» (παρ. 16), πλην όμως «... η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, καταχωρισμένα σχέδια και εμπορικά σήματα...» (παρ. 22).

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται κατ' αρχήν, ότι ως έγγραφο ή διοικητικό στοιχείο θεωρείται μόνο εκείνο του οποίου έχει τελειωθεί η διαδικασία της έκδοσης κι' όχι εκείνο που βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της επεξεργασίας και συνεπώς δεν έχει οριστικοποιηθεί το περιεχόμενό του. (Γνωμ. ΝΣΚ 668/99). Έτσι, δεν ανήκουν στην έννοια του διοικητικού

εγγράφου τα σχέδια ή απλές σημειώσεις, τα οποία δεν φέρουν υπογραφή και δεν αποδεικνύουν την προέλευσή τους από ορισμένη διοικητική αρχή. (Γνωμ. ΝΣΚ 95/97). Πέρα από αυτό, η έννοια του διοικητικού εγγράφου είναι ευρεία έννοια και περιλαμβάνει ό,τι ευρίσκεται στα αρχεία της διοίκησης (Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 1996, σελ. 510). Ως διοικητικά έγγραφα θεωρούνται και εκείνα τα οποία δεν συντάχθηκαν μεν από όργανα της διοίκησης, βρίσκονται όμως σε αρχεία (φακέλους) δημόσιας υπηρεσίας υποβληθέντα από ιδιώτες επειδή απαιτούνται, κατά νόμο, ως δικαιολογητικά ή ως προϋπόθεση (αιτιολογική βάση) για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης. Σ' αυτή την περίπτωση, τα έγγραφα αυτά ως διαμορφωτικά ή επιβοηθητικά της κρίσης του διοικητικού οργάνου, έχουν αποτελέσει στοιχεία της διοικητικής δράσης κι' έτσι έχουν καταστεί δημόσια (διοικητικά) έγγραφα (Γνωμ. ΝΣΚ 119/97). Των εγγράφων αυτών η διοίκηση υποχρεούται, κατ' αρχήν να χορηγήσει αντίγραφα βάσει του άρθρου 5 του ν. 2690/99, με την επιφύλαξη της παρ. 5 αυτού, ήτοι, δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων δεν υφίσταται στις περιπτώσεις, μεταξύ άλλων, που παραβιάζεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις ή θίγονται δικαιώματα «βιομηχανικής ιδιοκτησίας». Η ίδια υποχρέωση δημιουργείται και βάσει της προαναφερθείσης Οδηγίας, η οποία, παρότι μέχρι τη λήξη της περιόδου συμμόρφωσης, ήτοι, την 1/7/2005, δεν προσαρμόστηκε στην εθνική έννομη τάξη, παράγει το αποτέλεσμα που ορίζει και ο διοικούμενος μπορεί να αξιώσει την εφαρμογή της, το δε κράτος-μέλος δεν μπορεί να επικαλεσθεί την δική του παράλειψη για να αποκρούσει την αξίωση αυτή.

Οι υπό κρίση μελέτες, αντίγραφα των οποίων ζητάει ο ενδιαφερόμενος ραδιοφωνικός σταθμός, εμπίπτουν στην έννοια του διοικητικού εγγράφου, αφού αποτελούν ουσιώδες στοιχείο και την δικαιολογική βάση της κοινής υπουργικής απόφασης 17171/799/2005, η οποία στηρίχτηκε για την έκδοσή της στις μελέτες αυτές. Επομένως, υπάρχει κατ' αρχήν υποχρέωση της διοίκησης για χορήγηση αντιγράφων των μελετών, καθώς και των τυχόν εισηγήσεων των υπηρεσιακών παραγόντων ή ειδικών επιστημόνων, οι οποίες λήφθηκαν υπόψη για την έκδοση της ως άνω κ.υ.α.

Στα άρθρα 16,17 και 18 του ν. 146/1914 «Περί αθεμίτου ανταγωνισμού» προβλέπονται ποινές για τις περιπτώσεις ανακοινώσεως εμπορικού ή βιομηχανικού απορρήτου, χωρίς όμως να προσδιορίζεται η έννοια του τελευταίου. Κατά τη θεωρία του εμπορικού δικαίου, απόρρητο

(εμπορικό ή βιομηχανικό) είναι κάθε γεγονός που σχετίζεται με ορισμένη επιχείρηση, γνωστό μόνο σε στενά καθορισμένο κύκλο προσώπων υπόχρεων προς τήρηση της μυστικότητας και το οποίο κατά τη βούληση του κυρίου της επιχείρησης πρέπει να παραμείνει μυστικό, λόγω υπάρξεως δικαιολογημένου οικονομικού συμφέροντος προς τήρηση της μυστικότητας (βλ. Λ. Κοτσίρης, Δίκαιο Ανταγωνισμού, 1986, σελ. 177). Ειδικότερα, η έννοια του βιομηχανικού (και εμπορικού) απορρήτου περιλαμβάνει σχέδια ή κανόνες τεχνικής φύσεως, οδηγίες, τύπους, πρότυπα, πηγές προμήθειας ή παραγωγής προϊόντων κ.λ.π. τα οποία συνιστούν κατά την κρατήσασα ορολογία το “Know how”, καθώς και οποιοδήποτε μυστικό έχει οικονομική αξία για την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης (Λ. Γεωργακόπουλος, Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου, Γενικό Μέρος, 1984, σελ. 199 επ.).

Εξάλλου, με τον όρο «βιομηχανική ιδιοκτησία» νοείται το σύνολο των διατάξεων με τις οποίες παρέχεται έννομη προστασία, κυρίως μεν στο βιομηχανικό και εμπορικό επάγγελμα, επί πλέον, όμως, και σε άλλα επαγγέλματα τα οποία δεν είναι εμπορικά αλλά αφορούν γενικά στις συναλλαγές. Η προστασία αυτή συνίσταται, μεταξύ των άλλων, και στην αποκλειστικότητα της αναπαραγωγής και εκμετάλλευσης νέων δημιουργημάτων (εφευρέσεις, υποδείγματα, σχεδιάσματα) (βλ. Κ. Ρόκα, Εμπορικών Δίκαιον, Γενικόν Μέρος, 1975, σελ., 81).

Οι μελέτες των οποίων ζητούνται αντίγραφα δεν εμπίπτουν στην έννοια του προστατευτέου «βιομηχανικού απορρήτου». Και τούτο διότι για την εκπόνηση των μελετών αυτών οι ανάδοχοι δεν χρησιμοποίησαν κάποια πρωτότυπη ή καινοτόμο μεθοδολογία, την οποία ανέπτυξαν οι ίδιοι, αλλά ευρύτερες γνωστές μεθόδους και κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής, οι οποίες δεν καλύπτονται από το βιομηχανικό ή εμπορικό απόρρητο. Εξάλλου, όσον αφορά το τμήμα εκείνο των μελετών που ανάγεται στη σφαίρα της επιστήμης του ηλεκτρομαγνητισμού, έχουν εκδοθεί και είναι προσιτοί στο κοινό από τη Διεθνή Ένωση Τηλεπικοινωνιών (ITU) αλλά και από άλλους διεθνείς τυποποιητικούς οργανισμούς, κανονισμοί και συστάσεις για τον τρόπο υπολογισμού διαφόρων μεγεθών, τα οποία είναι απαραίτητα για τον καθορισμό των συχνοτήτων και των όρων για την προστασία του κοινού από πιθανές βλαπτικές επιδράσεις της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας.

III. Έπειτα από τα προεκτεθέντα, το Γ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ., ομοφώνως, γνωμοδοτεί ότι στο υπό κρίση ερώτημα προσήκει καταφατική απάντηση.

Η Εισηγήτρια

Α. Κουτούκη
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 13/12/2005
Ο Πρόεδρος του
Γ' Τμήματος Ν.Σ.Κ.

